Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі
«Қазгидромет» Республикалық мемлекеттік мекемесі
Жамбыл облысы бойынша филиалы

ЖАМБЫЛ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚБЮЛЛЕТЕНІ

Қазан, 2026 жыл

Тараз, 2026ж.

МАЗМҰНЫ **Бет**

Алғысөз 3

1 Атмосфералық ауа ластануының негізгі көздері 4

2 Атмосфералықауа сапасыныңжай-күйі 4

3 Атмосфералық жауын-шашын сапасының жай-күйі 8

4 Жер үсті сулары сапасының жай-күйі 8

5 Топырақтың ластану жай-күйі 9

6 Радиациялық жағдайы 10

1 Қосымша 10

2 Қосымша 11

3 Қосымша 13

4 Қосымша 13

Алғысөз

Ақпараттық бюллетень ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желісіне қоршаған орта жай-күйіне экологиялық мониторинг жүргізу жөнінде «Қазгидромет» РМК арнайы бөлімшелерімен орындалатын жұмыс нәтижелері бойынша дайындалған.

Бюллетень Тараз қаласы мен Жамбыл облысы аумағында қоршаған ортаның жай-күйі туралы мемлекеттік органдарды, қоғам мен халықты ақпараттандыруға арналған және ластану деңгейінің өзгеруі болған тенденциясының есебінен ҚР қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін бағалауға мүмкіндік береді.

1. Атмосфералық ауа ластануының негізгі көздері

Жамбыл облысы статистика департаментінің деректеріне сәйкес Жамбыл облысында тұрақты көздерден ластаушы заттардың нақты жиынтық шығарындылары 51,2 мың тоннаны құрайды. Тараз қаласы бойынша стационарлық көздерден ластаушы заттардың нақты жалпы шығарындылары 24,8 мың тоннаны құрайды.

Жамбыл облысында тіркелген автокөлік құралдарының саны 297,8 мың бірлікті құрайды (өсім 20,9 мың бірлік).

Статистика департаментінің деректеріне сәйкес, Жамбыл облысы, Тараз қаласында 36 474 жеке тұрғын үй, Жаңатас қаласында 1 439 жеке тұрғын үй, Қаратау қаласында 3 185 жеке тұрғын үй, Шу қаласында 6 650 жеке тұрғын үй бар. Қалалық елді мекендерде газбен қамтылған жалпы ауданның үлесі 100%, сумен қамтылуы 100% құрайды, ауылдық елді мекендерді газбен қамту 100%, сумен қамтуы 100 пайызды құрайды.

2. Жамбыл облысы атмосфералық ауа сапасының жай-күйі

Жамбыл облысының аумағында атмосфералық ауаның жай-күйіне бақылау 4 қол күшімен алынатын бекеттерде және 5 автоматты станцияда жүргізіледі (1 Қосымша).

Жалпы облыс аумағында ластану 16 көрсеткішке дейін анықталады:

1) қалқыма бөлшектер (шаң) 2)РМ 2,5 қалқыма бөлшектері; *3)РМ 10 қалқыма бөлшектері; 4) күкірт диоксиді; 5) көміртегі оксиді; 6) азот диоксиді; 7) азот оксиді; 8) фторлы сутек; 9) формальдегид; 10) аммиак; 11) бенз(а)пирен; 12) марганец; 13) қорғасын; 14) кобальт; 15) кадмий; 16) күкіртсутек.*

Жамбыл облысы атмосфералық ауа сапасының бақылау нәтижелері.

Тараз қаласы ауасының ластану деңгейі **«көтеріңкі»** деп бағаланып СИ=1,3 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=2,6% (көтеріңкі деңгей) болып сипатталды.

Жаңатас қаласы ауасының ластану деңгейі **«төмен»** деп бағаланып СИ=0,3 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) болып сипатталды.

Қаратау қаласы ауасының ластану деңгейі «**төмен»** деп бағаланып СИ=0,2 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) болып сипатталды.

Шу қаласы ауасының ластану деңгейі **«көтеріңкі»** деп бағаланып СИ=2,4 (көтеріңкі деңгей) және ЕЖҚ=2,2% (көтеріңкі деңгей) болып сипатталды.

Кордай ауылында атмосфералық ауа ластану деңгейі «**төмен»** деп бағаланып СИ=1,2 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0,2% (төмен деңгей) болып сипатталды.

Нақты мәндер, сондай-ақ нормативтерден асып кету еселігі және асып кету жағдайларының саны 1-кестеде көрсетілген.

1 кесте

Атмосфера ауасыныңластанусипаттамасы

Көрсеткіштер	**Орташашоғыр**	**Ең жоғарғы бір реттік шоғыр**	**ЕЖҚ**	**ШЖШ$_{м.б}$ жағдайларыныңсаны**

	мг/м3	ШЖШ$_{о.т}$ асу еселігі	мг/м^3	ШЖШ$_{м.б}$ еселігі	%	> ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
						оның ішінде		
Тараз қаласы								
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,124	0,83	0,30	0,60	0	0		
Күкірт диоксиді	0,009	0,18	0,034	0,07	0	0		
Көміртегі оксиді	1,03	0,34	6,0	1,20	0,08	2		
Азот диоксиді	0,053	1,33	0,23	1,17	0,08	2		
Азот оксиді	0,037	0,61	0,52	1,30	0,35	9		
Аммиак	0,005	0,14	0,08	0,42	0	0		
Фторлысутек	0,002	0,36	0,006	0,30	0	0		
Формальдегид	0,005	0,54	0,013	0,26	0	0		
Бенз(а)пирен	0,00028	0,28	0,0006					
Қорғасын	0,000018	0,061	0,000035					
Марганец	0,000050	0,050	0,000123					
Кобальт	0	0	0					
Кадмий	0	0	0					
Жаңатас қаласы								
Күкірт диоксиді	0,081	1,63	0,138	0,28	0	0		
Көміртегі оксиді	0,404	0,13	1,165	0,23	0	0		
Қаратау қаласы								
Күкірт диоксиді	0,020	0,40	0,038	0,08	0	0		
Көміртегі оксиді	0,010	0,003	0,056	0,01	0	0		
Азот диоксиді	0,016	0,40	0,046	0,23	0	0		
Азот оксиді	0,006	0,10	0,054	0,14	0	0		
Шу қаласы								
РМ 2,5 қалқыма бөлшектері	0,0013	0,04	0,002	0,01	0	0		
РМ 10қалқыма бөлшектері	0,0010	0,02	0,001	0,004	0	0		
Күкірт диоксиді	0,036	0,72	0,107	0,21	0	0		
Көміртегі оксиді	1,051	0,35	10,88	2,18	1,70	38		
Күкіртсутек	0,003		0,020	2,44	2,15	48		
Қордай а.								
Күкірт диоксиді	0,080	1,60	0,169	0,34	0	0		
Көміртегі оксиді	0,30	0,10	6,11	1,22	0,2	5		

Экстремалды жоғары және жоғары ластану жағдайлары (ЖЛ және ЭЖЛ): Жамбыл облысының елді мекендерінде тіркелмеген.

2026 жылдың қазан айынмен 2025 жылдың қазан айын салыстырғанда Жамбыл облысындағы атмосфералық ауаның ластану деңгейі: **•өзгеріссіз**- Тараз, Жаңатас, Қаратау, Шу қалаларында, Қордай а. (2 кесте).

2 кесте

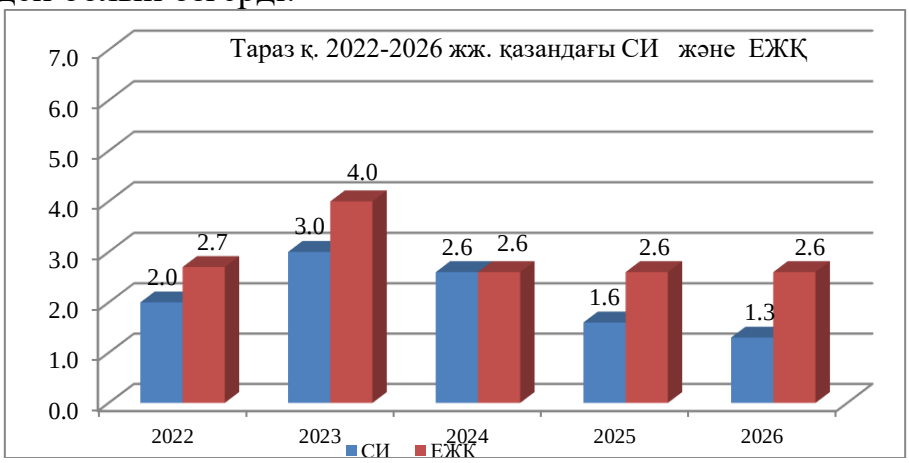
Тараз қ. ауа ластану деңгейінің қазан айындағы динамикасы (2025–2026 жж.)

Елді мекен	Ластану деңгейі		Негізгі ластаушы заттар ШЖШ$_{м.б}$. асу еселігі
	қазан 2025 ж.	қазан 2026 ж.	

Тараз қ.	Көтеріңкі СИ – 1,6 ЕЖҚ – 2,6%	Көтеріңкі СИ –1,3 ЕЖҚ – 2,6%	көміртегі оксиді 1,2 азот диоксиді 1,2 азот оксиді 1,3
Жаңатас қ.	Төмен СИ=0,2 ЕЖҚ=0%	Төмен СИ=0,3 ЕЖҚ =0%	
Қаратау қ.	Төмен СИ=0,1 ЕЖҚ =0%	Төмен СИ=0,2 ЕЖҚ =0%	
Шу қ.	Көтеріңкі СИ=2,9 ЕЖҚ =5,4%	Көтеріңкі СИ=2,4 ЕЖҚ =2,2%	көміртегі оксиді 2,2 күкіртсутек 2,4
Қордай а.	Көтеріңкі СИ=0,2 ЕЖҚ =0%	Көтеріңкі СИ=1,2 ЕЖҚ =0,2%	

Қорытынды:

Соңғы бес жылда Тараз қаласы атмосфералық ауасының ластану деңгейі қазан айында келесідей болып өзгерді:

Графиктен көріп отырғанымыздай, атмосфералық ауаның ластану деңгейі көтеріңкі болып бағаланды.

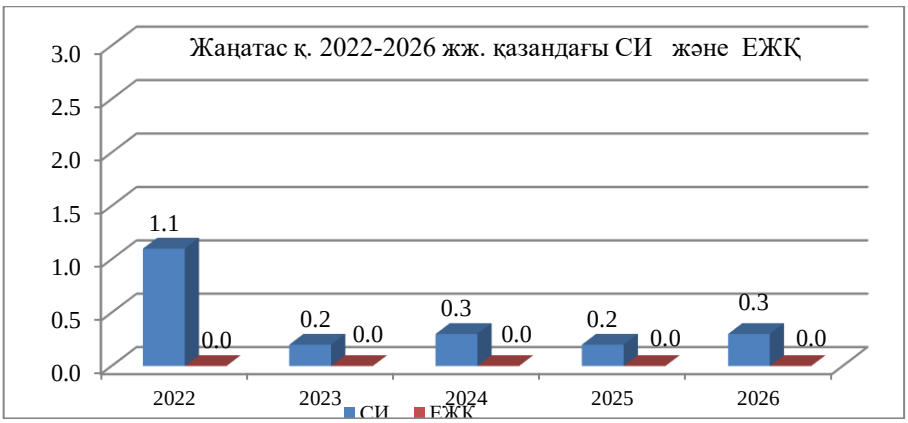
Қазан айының 1-ші және 2-ші онкүндігінің басында фронтальды бөлімдер әсер етіп, жаңбыр жауды, жекелеген күндері нөсер жаңбыр жауып, екпінді жел соқты. Облыстың таулы аймақтарында тұман байқалды. 2-ші онкүндіктің соңында және 3-ші онкүндікте суық антициклон әсер етті, соның салдарынан түнгі уақытта облыстың бүкіл аумағында 3-8 градусқа дейін үсік жүрді.

Түскен жауын-шашын мөлшері 57 %-ды құрады.

1-ші онкүндіктің басында және 3-ші онкүндікте жоғары және төтенше өрт қаупі туралы дабылды ескертулер жарияланды.

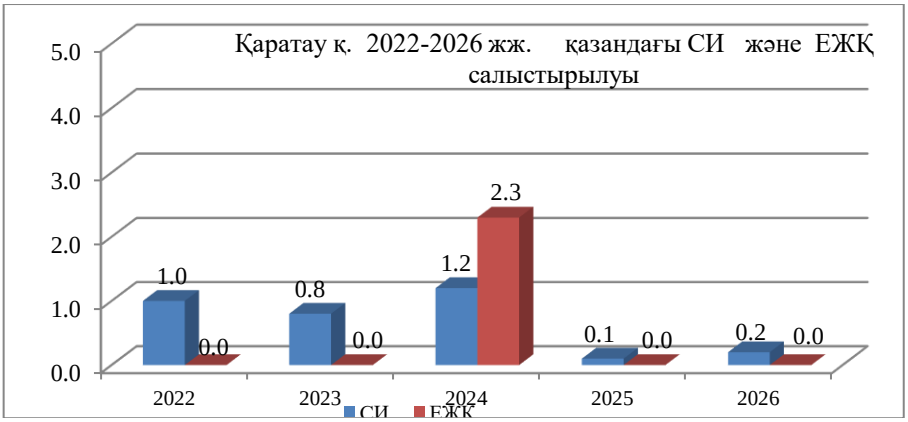
ҚМҚ (қолайсыз метеорологиялық жағдай) 1 күн — 23 қазанда байқалды.

Соңғы бес жылда Жаңатас қаласы атмосфералық ауасының ластану деңгейі қазан айында келесідей болып өзгерді:

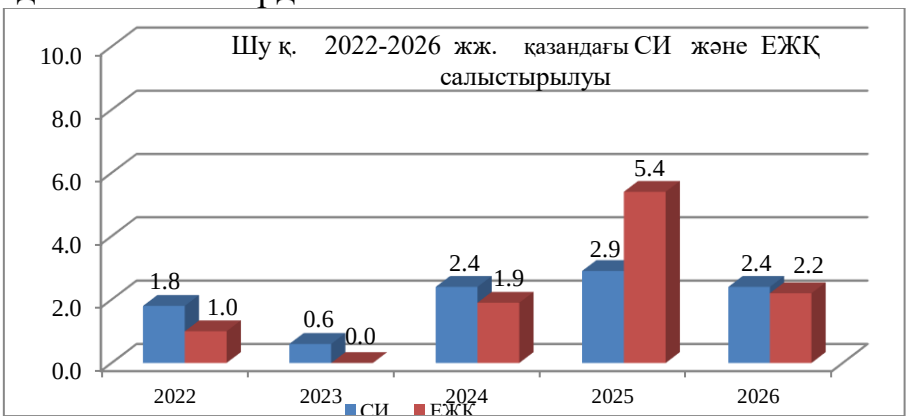
Графиктен көріп отырғанымыздай, атмосфералық ауаның ластану деңгейі төмен болып бағаланды.

Соңғы бес жылда Қаратау қаласы атмосфералық ауасының ластану деңгейі қазан айында келесідей болып өзгерді:

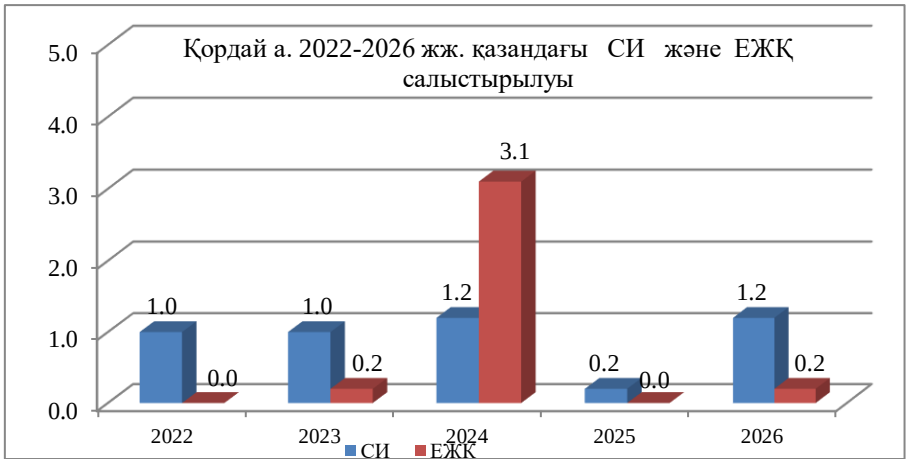
Графиктен көріп отырғанымыздай атмосфералық ауаның ластану деңгейі төмен болып бағаланып, 2024 жылы көтеріңкі деңгейді көрсетті.

Соңғы бес жылда Шу қаласы атмосфералық ауасының ластану деңгейі қазан айында келесідей болып өзгерді:

Графиктен көріп отырғанымыздай атмосфералық ауаның ластану деңгейі көтеріңкі болып бағаланып, 2023 жылы төмен деңгейді көрсетті.

Соңғы бес жылда Қордай а. атмосфералық ауасының ластану деңгейі қазан айында келесідей болып өзгерді:

Графиктен көріп отырғанымыздай атмосфералық ауаның ластану деңгейі төмен болып бағаланып, 2024 жылы көтеріңкі деңгейді көрсетті.

.

3. Атмосфералық жауын-шашын сапасының жай-күйі

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамына бақылау 3 метеостанцияда (Қаратау**, Тараз**, Төле би**) алынған жаңбыр суына сынама

**Талдауды толық жүргізу үшін сынама көлемі жеткіліксіз.

4. Жамбыл облысы аумағындағы жер үсті сулары сапасының бақылау нәтижелері

Жамбыл облысы бойынша жер үсті суларының сапасына бақылау 8 су объектісінің(Талас,Аса,Шу, Ақсу, Қарабалта,Тоқташ өзендері, Билікөл көлі және Тасөткел су қоймасы) 13тұстамада жүргізілді.

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының 32 физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: *көзбен шолу, су шығыны, су температурасы, сутегі көрсеткіші, мөлдірлігі, еріген оттегі, қалқыма заттар, $ОБТ_5$, ОХТ, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді заттар, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар.*

Жамбыл облысы аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторинг нәтижелері.

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесі» *(ҚР СРИМ 04.06.2025 жылғы № 111-НҚ бұйрығы)* (бұдан әрі – Бірыңғай жіктеме).

Су объектілерінің су сапасы Бірыңғай жіктеме бойынша келесідей бағаланады:

3 кесте

Су объектісінің атауы	Су сапасысыныбы		Параметрлері	Өлш. бірлік	Концентрация
	Қазан 2025 жыл	Қазан 2026 жыл			
Талас өзені	3сынып (орташа ластанған)	5сынып (өте ластанған)	Қалқыма заттар	мг/дм^3	68,25

Аса өзені	6 сынып (жоғары ластанған)	4сынып (ластанған)	ОХТ	мг/дм^3	34,3
Шу өзені	4сынып (ластанған)	3сынып (орташа ластанған)	$ОБТ_5$	мг/дм^3	2,14
			ОХТ	мг/дм^3	26,55
			Сульфаттар	мг/дм^3	242,0
			Магний	мг/дм^3	35,75
Ақсу өзені	3сынып (орташа ластанған)	4сынып (ластанған)	ОХТ	мг/дм^3	32,5
Қарабалта өзені	5сынып (өте ластанған)	4сынып (ластанған)	ОХТ	мг/дм^3	33,1
Тасөткел су қоймасы	4сынып (ластанған)	3сынып (орташа ластанған)	$ОБТ_5$	мг/дм^3	2,70
			ОХТ	мг/дм^3	28,0
			Сульфаттар	мг/дм^3	169,0
			Магний	мг/дм^3	22,9
Тоқташ өзені	4сынып (ластанған)	3сынып (орташа ластанған)	$ОБТ_5$	мг/дм^3	2,16
			ОХТ	мг/дм^3	27,7
			Сульфаттар	мг/дм^3	297,0
			Магний	мг/дм^3	35,0

3 кестеден көріп отырғанымыздай, 2025 жылдың қазан айымен салыстырғандаАса өзені жер үсті су сапасы 6-шысыныптан4- ші сыныпқа,Шу, Тоқташ өзендері және Тасөткел су қоймасы жер үсті су сапасы 4-ші сыныптан 3- ші сыныпқа,Қарабалта өзені жер үсті су сапасы 5-шісыныптан4- ші сыныпқаауысып, жақсарған;

Таласөзені жер үсті су сапасы 3-ші сыныптан 5- ші сыныпқа,Ақсу өзені жер үсті су сапасы 3-ші сыныптан 4- ші сыныпқаауысып, нашарлаған;

Жамбыл облысы су объектілеріндегі негізгі ластаушы заттар магний,оттегіні химиялық және биохимиялық тұтыну, сульфаттар,қалқыма заттар болып табылады.

Жоғары және экстремалды жоғары ластанужағдайлары

Жоғары(ЖЛ) және экстремалды жоғары ластану (ЭЖЛ) жағдайлары тіркелмеді.

Су объектілері тұстамаларындағы сапа бойынша ақпарат 2-қосымшада көрсетілген.

3-қосымшада Билікөл көлінің жер үсті су сапасының нәтижелері бойынша ақпарат.

5. Топырақтың ластану жай-күйі

Топырақтың ластануына мониторинг жүргізу Тараз қаласынан алынған топырақ сынамаларындағы ластаушы заттарды анықтау **5** нүктеде және Жамбыл облысында **8** сынама алу нүктесінде жылына үш рет жүргізіледі. Топырақта ауыр металдарқұрамы: кадмий, қорғасын, мыс, хром, қорғасын анықталды.

4-кесте

Ауырметалдаршоғыры

Бақылаупунктініңатауы	Ауырметалдаршоғыры, мг/кг.									
	Cd		Pb		Cu		Cr		Zn	
	мин	макс	мин	макс	мин	макс	мин	макс	мин	макс
қ. Тараз	0,17	0,38	14,78	28,72	0,82	1,36	0,22	0,82	3,6	4,74
қ. Жаңатас	0,20	0,42	10,80	18,18	1,62	2,22	0,89	1,14	4,89	6,22
қ. Қаратау	0,12	0,33	24,78	25,15	0,48	1,21	0,98	1,04	3,38	3,59
қ. Шу	0,19	0,22	24,75	29,77	0,99	1,14	0,38	0,46	2,84	3,68

а. Қордай	0,17	0,25	19,06	21,38	0,78	0,87	0,49	0,63	2,92	3,46

Алынған топырақ сынамаларындағы қорғасын және хром құрамы шекті рұқсат етілген шоғырлар шегінде болды.

6.Радиациялық жағдайы

Жердегі гамма-сәулелену деңгейіне бақылау күн сайын 3 метеорологиялық станцияда (Тараз, Төле би, Шығанак) жүргізіледі, сондай-ақ атмосфераның жер беті радиоактивтердің түсу тығыздығына бақылау 3 метеорологиялық станцияларда (Тараз, Төле би, Шығанақ) горизонтальді планшеттер алу бес тәуліктік сынама жолымен жүзеге асырылды.

5 кесте

Көрсеткіштердіңшектімәндері

Көрсеткіштер (ШЖШ)	Максималды концентрация	Минималдыконцентрация
Гамма-фон(0,57 мкЗв/ч)	0,25мкЗв/ч	0,07 мкЗв/ч
Тығыздығы (110 Бк/м^2)	2,6 Бк/м²	1,5 Бк/м²

Облыс бойынша орташа радиациялық гамма-фон 0,17 мкЗв/сағ құрады, ал орташа түсу тығыздығы 1,9 Бк/м² құрады, бұл рұқсат етілген шекті жолдан аспайды.

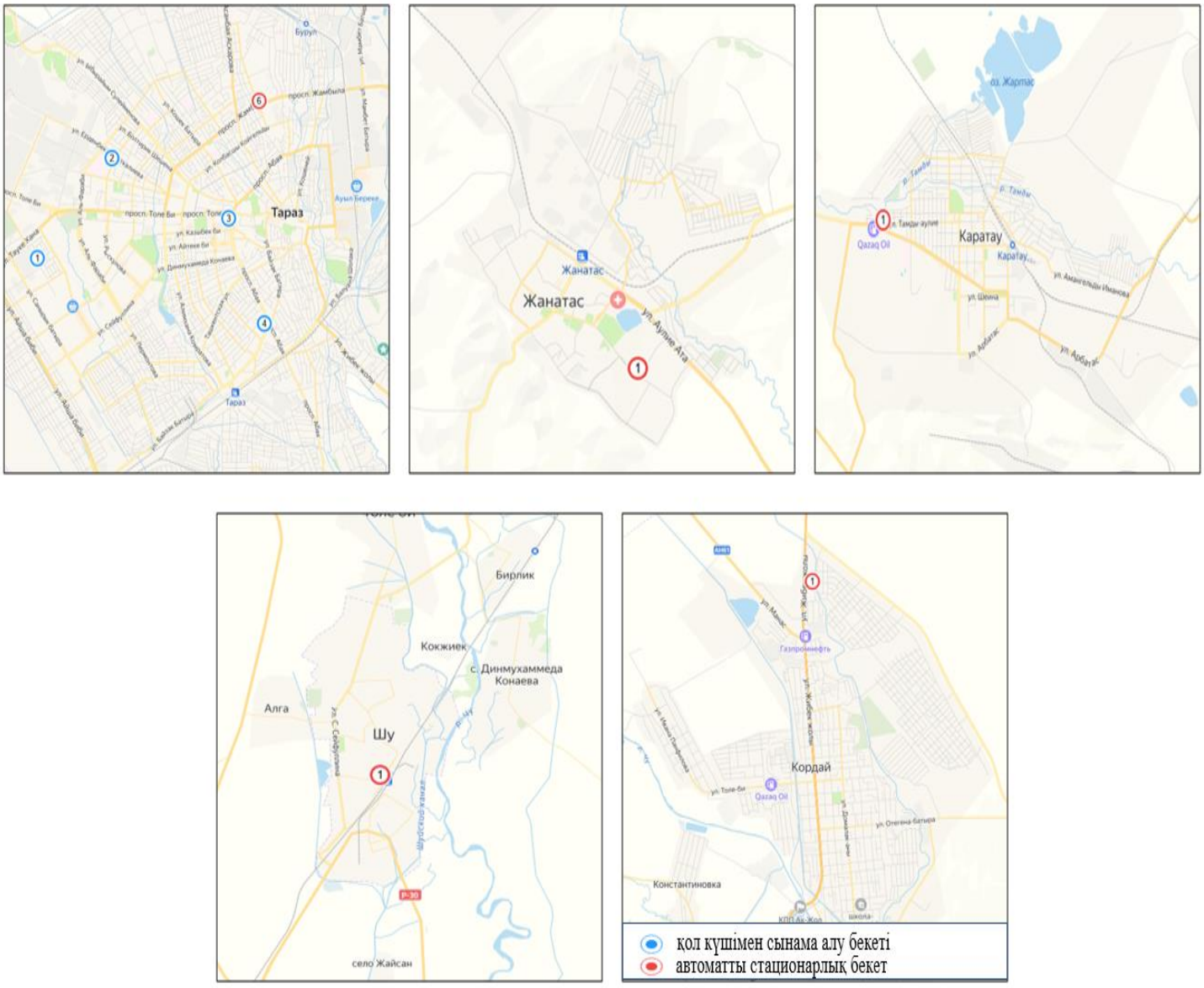
1 Қосымша

Жамбыл облысындағы бақылау бекеттерінің орналасқан жері және анықталатын ластаушы заттар

Елді мекен	Бекеттердің мекен-жайы	Бақылау жүргізу	Анықталатын ластаушы заттар
Тараз қ.	ПНЗ №1 Шымкент көшесі, 22	қолкүшіменалынатынсынама	Қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, фторлысутек, формальдегид, бенз(а)пирен, қорғасын, марганец, кадмий, кобальт.
Тараз қ.	ПНЗ №2 Рысбек батыр көшесі, 15, Ниетқалиев көшесінің бұрышы		
Тараз қ.	ПНЗ №3 Абай және Төле би көшелерінің бұрышы		
Тараз қ.	ПНЗ №4 Абай даңғылы мен Байзақ батыр көшесінің қиылысы		
Тараз қ.	ПНЗ №6 Сәтбаев көшесі мен Жамбыл даңғылы	үзіліссіз режимде, әр 20 минут сайын	көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, аммиак
Жанатас қ..	ПНЗ №1 учетный квартал 001, №18		күкірт диоксиді, көміртегі оксиді
Каратау қ..	ПНЗ №1 Тамдыәулие көшесі, №130		күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді
Шу қ.	ПНЗ №1 Шу қалалық ауруханасының маңында		РМ 2,5 қалқыма бөлшектері, РМ 10 қалқыма бөлшектері, күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, күкіртсутек

Қордай а.	№1 ЛББ Кібек жолы көшесі, №496«А»		күкірт диоксиді, көміртегі оксиді

Жамбыл облысы
бақылау бекеттері мен метеостанциясының орналасу сызбасы

2 Қосымша

2026 жылдың қазан айындағы Жамбыл облысы жер үсті су сапасының тұстамалар бойынша ақпараты

Су объектісі және тұстама	Физика-химиялық параметрлердің сипаттамасы
Талас өзені	Су температурасы 12,0 – 24,0˚С шегінде болды, сутегі көрсеткіші 8,00–8,15, суда еріген оттегінің шоғыры 7,67–11,6 мг/дм^3, ОБТ$_5$1,66 – 2,45 мгО/дм^3, мөлдірлігі 15– 18 см құрады.

Жасөркен а., Жасөркен а. 0,7 км жоғары, су бекеті тұстамасында	6 сынып	Қалқыма заттар – 81,0 мг/дм^3. Қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық кластан асады.
Солнечный к., гидро бекеттен 0,5 км төмен	4 сынып	ОХТ – 34,3 мг/дм^3.Оттегіні химиялық тұтыну нақтыконцентрациясы фондық кластан асады.
Тараз қ., Тараз қ. 7,5 км жоғары,МАЭС тұстамасынан 0,7км выше жоғары, су бекетінен 3,0 км жоғары	3 сынып	ОХТ – 28,6 мг/дм^3, сульфаттар – 125,0 мг/дм^3, магний – 31,6 мг/дм^3.Оттегіні химиялық тұтыну, сульфаттар және магнидіңнақты концентрациялары фондық кластан асады.
тұстама Тараз қаласынан 10 км төмен, қант және спирт комбинаттарының фильтрация алқаптарынан шыққан коллекторлы-дренаж суларынан 0,7 км төмен	4 сынып	ОХТ – 34,1 мг/дм^3.Оттегіні химиялық тұтыну нақтыконцентрациясы фондық кластан асады.
Аса өзені	Су температурасы 16,0 – 17,0˚С, сутегі көрсеткіші8,00 – 8,35, суда еріген оттегінің шоғыры 8,23– 10,2 мг/дм^3, ОБТ$_5$2,45 – 2,92 мгО/дм^3, мөлдірлігі 17– 18 см құрады.	
Шөлдала шағын ауданы (көпір үсті) , Құмшағал а/о.	4 сынып	ОХТ – 34,1 мг/дм^3.
Аса өз., Аса а. 500 м төмен	4сынып	ОХТ – 34,5 мг/дм^3.Оттегіні химиялық тұтыну нақты концентрациясы фондық кластан асады.
Билікөл көлі	Су температурасы – 18,0˚С, сутегі көрсеткіші – 8,40, суда еріген оттегінің шоғыры – 7,53 мг/дм^3, ОБТ$_5$ – 11,3 мг/дм^3, ОХТ – 45,7 мг/дм^3, құрғақ қалдық – 1930,0 мг/дм^3, қалқыма заттар – 151,0мг/дм^3, минерализация – 1922,0 мг/дм^3, мөлдірлігі – 6 см құрады.	
Шу өзені	Су температурасы 11,0 – 20,0˚С шегінде болды, сутегі көрсеткіші8,30– 8,35, суда еріген оттегінің шоғыры 8,65– 11,4 мг/дм^3, ОБТ$_5$ 2,10 – 2,17мгО/дм^3, мөлдірлігі 4–9 см құрады.	
Кайнар а. (Благовещенское а.), Кайнар а. 0,5 км төмен: су бекетінен 65 м. төмен	3сынып	ОХТ – 25,1 мг/дм^3, сульфаттар – 228,0 мг/дм^3, магний – 22,9 мг/дм^3.Оттегіні химиялық тұтыну және магнидіңнақты концентрациясы фондық кластан аспайды. Сульфаттардың нақты концентрациясы фондық кластан асады.
Д.Қонаев а. 0,5 км төмен	4 сынып	Қалқыма заттар – 84,0 мг/дм^3. Қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық кластан асады.
Ақсу өзені	Су температурасы –13,6˚С, сутегі көрсеткіші –8,40, суда еріген оттегінің шоғыры –7,79 мг/дм^3, ОБТ$_5$ – 2,74 мгО/дм^3, мөлдірлігі 4 см құрады.	
Ақсу а. 0,5 км жоғары, Ақсу өзені сағасынан 10 км	4сынып	ОХТ – 32,5 мг/дм^3. Оттегіні химиялық тұтынунақты концентрациясы фондық кластан асады.
Қарабалта өзені	Сутемпературасы –14,2˚С, сутегі көрсеткіші– 8,35, суда еріген оттегінің шоғыры – 7,97мг/дм^3, ОБТ$_5$ – 2,88мгО/дм^3, мөлдірлігі 3см құрады.	

Баласағұн к. Қырғызстанмен шекаралас, өзен сағасынан 29 км	4сынып	ОХТ – 33,1 мг/дм^3. Оттегіні химиялық тұтынунақты концентрациясы фондық кластан асады.
Тасөткел су қоймасы	Су температурасы – 17,0°С, сутегі көрсеткіші – 8,35, суда еріген оттегінің шоғыры – 7,43 мг/дм^3, ОБТ$_5$ –2,70 мг/дм^3, су мөлдірлігі – 8см құрады.	
Тасөткел а., Тасөткел стансасынан оңтүстікке қарай 2,5 км, су қойма бөгенінен (оңтүстік-шығысқа) 0,5 км жоғары	3сынып	ОБТ$_5$ – 2,70 мг/дм^3, ОХТ – 28,0 мг/дм^3, сульфаттар – 169,0 мг/дм^3, магний – 22,9 мг/дм^3.
Тоқташ өзені	Сутемпературасы – 18,0°С, сутегі көрсеткіші – 8,30, суда еріген оттегінің шоғыры – 9,95 мг/дм^3, ОБТ$_5$ – 2,16 мгО/дм^3, мөлдірлігі 13 см құрады.	
Қырғызстанмен шекарада, Жауғаш Батыр а. ауыл шетіндегі өзен сағасынан 78 км қашықтықта	3сынып	ОБТ$_5$ – 2,16 мг/дм^3, ОХТ – 27,7 мг/дм^3, сульфаттар – 297,0 мг/дм^3, магний – 35,0 мг/дм^3. Оттегіні химиялық тұтынуынақтыконцентрациясы фондық кластан асады. Оттегіні биохимиялық тұтынуы, сульфаттар және магний концентрациялары фондық кластан аспайды.

3 Қосымша

Жамбыл облысының аумағындағы көлдердің жер үсті сулары сапасының нәтижелері

№	Көрсеткіштердіңатауы	Өлшем бірлігі	2026 жылдың қазан айына
			Билікөл көлі
1	Көзбен шолу		таза
2	Температура	°С	18,0
3	Сутегі көрсеткіші		8,40
4	Еріген оттегі	мг/дм^3	7,53
5	Мөлдірлігі	см	6
6	ОБТ5	мгО/дм3	11,3
7	ОХТ	мг/дм^3	45,7
8	Қалқыма заттар	мг/дм^3	151,0
9	Гидрокарбонаттар	мг/дм^3	360,0
10	Кермектік	мг/дм^3	12,0
11	Минерализация	мг/дм^3	1922,0
12	Натрий + калий	мг/дм^3	227,0
13	Құрғақ қалдық	мг/дм^3	1930,0
14	Кальций	мг/дм^3	96,2
15	Магний	мг/дм^3	87,6
16	Сульфаттар	мг/дм^3	973,0
17	Хлоридтер	мг/дм^3	168,0
18	Фосфаттар	мг/дм^3	0,021
19	Жалпы фосфор	мг/дм^3	0,026
20	Нитритті азот	мг/дм^3	0,023
21	Нитратты азот	мг/дм^3	3,587
22	Жалпы темір	мг/дм^3	0,10
23	Аммоний ионы	мг/дм^3	0,20
24	АББЗ /СББЗ	мг/дм^3	0,03
25	Фенолдар	мг/дм^3	0
26	Мұнай өнімдері	мг/дм^3	0,04

27	Су деңгейі	м	2,48

4 Қосымша

Анықтамалық бөлім
Елді-мекен ауасындағы ластаушы заттардың шекті жол берілген шоғырлары (ШЖШ)

Қоспаның атауы	ШЖШ мәні, мг/м^3		Қауіптіліксыныбы
	максимальді бірреттік (ШЖШм)	орта-тәуліктік (ШЖШо.т)	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азот оксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м^3	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,5	0,15	3
РМ 10 қалқыма бөлшектері	0,3	0,06	
РМ 2,5 қалқыма бөлшектері	0,16	0,035	
Хлорлысутек	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Күшән	-	0,0003	2
Озон (жербеті)	0,16	0,03	1
Қорғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкіртқышқылы	0,3	0,1	2
Күкіртсутегі	0,008	-	2
Көміртегі оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлысутек	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

«Қалалықжәнеауылдықелді-мекендердегіатмосфералықауағақойылатынгигиеналықнормативтер» (2022жылғы02тамыздағы№ ҚР ДСМ-70)

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градация	Атмосфералық ауаның ластануы	Көрсеткіштер	Айғабағалау
I	Төмен	СИ ЕЖҚ, %	0-1 0
II	Көтеріңкі	СИ ЕЖҚ, %	2-4 1-19
III	Жоғары	СИ ЕЖҚ, %	5-10 20-49
IV	Өтежоғары	СИ ЕЖҚ, %	›10 ›50

Мемлекеттікоргандардытұрғындарқоғамдастығынақпараттандыруүшінқалалардың атмосфера ластануыныңжай-күйіжөніндегіқұжат 52.04.667–2005 БҚ. Әзірлеуге, салуға, баяндауғажәнемазмұндауғақойылатынжалпыталаптар.

Су пайдалану сыныптарын суды пайдаланудың санаттары (түрлері) бойынша саралау

Суды пайдалану сыныбы	Тазалау мақсаты/түрі	Су пайдалану сыныптары					
		1 сынып	2 сынып	3 сынып	4 сынып	5 сынып	6 сынып
Су экожүйелерінің қызметі	-	+	+	-	-	-	-
Балық өсіру/ихтиофаунаны қорғау	Албырт балық	+	+	-	-	-	-
	Тұқы балық	+	+	+	-	-	-
Ауыз су-шаруашылық сумен жабдықтау және тамақ өнеркәсібі кәсіпорындарын сумен жабдықтау	Қарапайым өңдеу	+	+	-	-	-	-
	Дағдылы өңдеу	+	+	+	-	-	-
	Қарқынды өңдеу	+	+	+	-	-	-
Мәдени-тұрмыстық су пайдалану	Туризм, спорт, демалыс, шомылу	+	+	+	-	-	-
Суару	Дайындықсыз	+	+	+	+	-	-
	Тұндыру карталарын пайдалану кезінде	+	+	+	+	+	-
Өнеркәсіптік су пайдалану	Технологиялық процестер, салқындату процестері	+	+	+	+	+	-
Гидроэнергетика	-	+	+	+	+	+	+
Су көлігі	-	+	+	+	+	+	+
Тау-кен өндірісі	-	+	+	+	+	+	+

Ескертпе:

"+ " – судың сапасы мақсатын қамтамасыз етеді;

"- "- судың сапасы мақсатын қамтамасыз етпейді.

** Су объектілерінде су сапасын жіктеудің бірыңғай жүйесі (ҚР АШМ СРК 09.11. 2016 жылғы №151 Бұйрық, оған 2024 жылғы 4 маусымдағы № 111-НҚ бұйрығымен өзгерістер енгізілді).*

Радиациялық қауіпсіздік стандарты

Нормаланған мәндер	Доза шектері
Тиімді доза	Халық
	Жылына орта есеппен алғанда 1 $м^3$в кез келген 5 жыл ішінде 5 $м^3$в аспайды

* «Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар»

Топырақты ластаушы зиянды заттар шоғырларының шекті жол берілген (бұдан әрі - ШРШ) мөлшері

Заттардың атауы	Шекті рұқсат етілген шоғыр (бұдан әрі - ШРШ) топырақта мг/кг
Қорғасын (жалпы нысан)	32,0
Хром (жылжымалы нысан)	6,0

***** Тіршілік ету ортасының қауіпсіздігіне арналған гигиеналық нормативтер Қазақстан Республикасы

«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК
ЖАМБЫЛ ОБЛЫСЫ ФИЛИАЛЫ

МЕКЕН-ЖАЙЫ:
ТАРАЗ ҚАЛАСЫ
ШЫМКЕНТ КӨШЕСІ 22
ТЕЛ. 8-(7262)-31-60-81
8-(7262)-56-80-51
E MAIL:info_zmb@meteo.kz